

Šy-li spěwal,
Přilnje džělať,
Strowja cze
Šswójbnj statoť,
A twój šwjatoť
Šradny je.

Sa staw špróznj
Napoř móznj
Lubošč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes špať měrnj
Čzerštwosč da.

Nječ ty špěwaš,
Šswěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džeň pať šwjatj,
Duški datj,
Wotpocžj ty.

S njebež mána
Nječ czi šhmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Riž Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Šerbske njeđželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihiczišchječni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

Njeđžela Okuli.

Jana 11, 1.—16.

„Čže hńmy š Jesuřom šobu, šo bychmy š nim
wumrjeli!“

Póštny czař, w kotrymž šmy nětko žiwi, je ša
wěrnjch šchěščanow wulzy wazny a šwjaty czař. Pšchetož
w tu šhwilu pšchewodžuja woni w duchu šwójeho Šbóž-
nika na jeho pošlednich pucžach, šo bychy š hlubokoščje
jeho čzerpjenjow pošnosč Bóžeje hnady čzerpali a šebi
šhody jeho bolosčow š bohatemu žohnowanju šczinili.
Woni pošnje šacžuwaju, šo je wón ša jich hrěchi do
šmjercze šchot; duž šmědža we hlubokej bolosčzi nad tym,
šo šu jemu wšchitku tule nuřu šhotowali, w prawej pošucze
š nim šobu hičž.

Tale šrudoba, kotraž šo pšchěš žyň poštny czař
čže hńje, wěje nam tež š džěňšnišcheho ščjenja napschěčžiwu.
W Bethaniji, něhdže tři šchwórcž hodžiny š ranju wot
Jerusalemje šdaleny měřtku, běšche do domu Marje a
Marthy želenje šastupiko: jemu lubowany bratr Lazaruř
bě šchoriť a wumrjet. Duž šo našch Šbóžnik poš dostatej
powjěščzi na pucž do Židowskeje hotowasche, šo by jeho
šako š žiwjenju šbudžil — tola jeho wuczomnikow běchu
štruchle myřle šapschijale; woni w duchu widža, kať šo
jich šnješej w Jerusaleme pošndže, a Domasch dawa tutym
myřlam š tym wuras, šo rjetnje: „Čže hńmy tež šobu,
šo bychmy š nim wumrjeli.“

„Čže hńmy š Jesuřom šobu“ — tať ma tola
tež, wošebje w poštnym czařu, pošla naš řěčacž; tež my

duřbimy še šwójej bibliju w ruzy ša lubym Šbóžnikom
na jeho čzerpjenškim pucžu krocžicž a wulkošč jeho lubosčje
wopomnicž, kotraž je tať wjele ša naš pšchěčžerpika.
Čže hńmy šobu, dajče nam š Jesuřom hičž! To ma
š žyła heřko našcheho šchěščanšcheho žiwjenja na šemi byčž.

Póštny czař naš tu najpriedy napomina: Čzerpmy
š Jesuřom. — W domje Marje a Marthy bydlesche
čžiche, špokojne šbože. Tu běchu wutrobny, ša šwójeho
šnješa w lubosčzi šahorjene; ruki, kotrež ša druhich pošnje
džělaču; dušche, w bratrowskej a šotrowskej lubosčzi šo
šnapschěčžnje šwjeřelaze. Domjaznych lubosčž bě teho dla
tať wutrobna, dolež měješche lubosčž š Jesuřej ša pošložk.
Kóžda šeniška lubosčž šo halle pošchěš njebeřku pošwjećza
a pošchekrařuja. Šeno hđež je Jesuř šchězi w šwjastku, je
wěrna lubosčž a njeđželne pošchěčželstwo. Tola kaťke nahle
pšcheměňjenje! Lazaruř šchori, a šchorosčž bu š kóždym
dnjom štrašnišcha. Duž pošbłaschtej jeho šotšje š Jesuřej
a dašchtej jemu powjedžicž: „šnježe, hlaj, kotrehož lubo
mašch, tón leži šhorj.“ Šemu proštwu wuprajicž, šo čžył
pomhačž, ša třebne njeđžeržeschtej; wonej nad tym nje-
dwělowaschtej, šo wón hnydom pošchindže a jich tyřchnosčž
wot nich wošnje. Ale wonej běšchtej šo myřlekej: pošboł
pšchijeske drje trořchtne wotmolwjenje; tola leđy bě šo
wřócžil, Lazaruř w šmjerczi woczi šandželi. To bě čžežke
podeňdjenje ša jeho šotšje. Tež wumošćacže šnješoweje
pomozny jimaj wulku tyřchnosčž šhotowa. Ša njeju bě to
twjerde pruhowanje wěrnj. Ale kať ščjenje dale pošafuje,
Jesuř jimaj pošchěš nje dopomha. — Šdyž tebe čzerpje-
nja poštrechichu, bě ty tehdy š jich njeřenju pošchězo

swólnitwy? W czerpjenju dyrbi cźłowjeť wufnyć, ƚo ƚwojich ƚamƚnych pŝcheczow wŝdawacź; cźini to, ŝmėje ŝe ŝchodowanja dobyť. Kať nętotremu bęŝche czeźka ƚhoroscź ŝnutŝkownje ŝpomozna! Jako lutki ƚam na ƚwojim lęhwje leźeŝche, je wón w nozach bjeŝ ŝpanja do ƚo ŝchol a ŝpóŝnal, ƚo bę na pucźu ŝkaźenja. Jęho ƚhoroscź bu jemu naŝtorť ƚ nowemu źiwjenju a ƚłuźeŝche po tajkim ƚ czeźczi Bożej. Teź hdyź ƚhoroscź ƚ ƚmjerczi wjedze, ma Bóh wŝchelake źohnowanje ŝa cźłowjeka pŝchihotowane. Stawy tať nętotreje ƚwójby haťle pŝchi wotemrjenym rowje prawje ŝacźuchu, ŝchto jedyn na druhim ma, a ŝtowaŝchichu ƚo nętko cźim wutrobniŝcho. Kať nętotry, ƚotryź priedy węcźne źiwjenje nje węreŝeŝche, je pŝchi rowje droheje mandźelŝkeje abo lubowaneho dźeŝcza ƚ węreje wozucziť! Tať ƚu czerpjenja ŝa cźłowjeka huŝto narod ƚ nowemu źiwjenju. A tola nima cźłowjeť, ƚotremuź je Bóh nętajke czerpjenje póŝlať, huŝto doŝcź źanu nuŝniŝchu próŝtwu, hać tu wo wotemŝacźu teho ƚameho, a dźiwa ƚo, hdyź jemu Bóh na wŝchę jęho próŝtwy źaneho wotmolwjenja nje da. Tu reka ŝeźetpliwoscź wufnyć. ŝkóncźnje Bóh tola pomha, hdyź teź huŝto hinať, hać to cźłowjeť woczajuje. Wobkędźbowacź je, ŝchtoź w naŝchim ŝczenju ŝteji: „Jeŝuŝ pať lubowaŝche Marthu a jeje ƚotru a Lazara“ a tola: „Jako wón wuŝlyŝcha, ƚo je wón ƚhorny, woŝta wón dwaj dnjej na tym męŝcze, hdyź bęŝche.“ Kunje Jeŝuŝowa luboŝcź bę, ƚotraź jęho wotdźerźowacze, hnydom pomhacź: jemu pła- czeŝche ŝa wuŝchichi nadawť, Marthu a Marju, kaź teź ƚwojich wuczomnikow we węreje ƚroczeť do pędka pŝchi- njeŝcź. Duź njech cze jęho ƚomdźenje nje myli abo we węreje ƚhabłazeho nje cźini; w prawym czaŝu czi wón ƚ poŝylnjenju twojeje węry ƚwoju źyłu bójŝku móź a luboŝcź ŝjemi a ƚo ŝe ƚwojeje pomozu nad tobu pŝchętraŝni. Tať dha jęno cziŝche wudźerź, czeťp ƚ Jeŝuŝom a wŝdawaj ƚo ƚwojich ƚamƚnych pŝcheczow; to czi źohnowanje pŝchinjeke.

To płaćzi teź ŝa naŝche dźeťo na ŝemi. Dźeťajmy ƚ Jeŝuŝom — a wotemręwajmy pŝchi tym ƚamƚnym Ğntereŝŝam! ŝmjercź ŝebicźnoŝczi! to pęduje nam Ğnje- ŝomy ŝchiz. Tu dźe ŝe ƚwojimaj woczomaj widźimy, ŝchtoź je wón prajit: „Cźłowjeka ƚny njeje pŝchichoť, ƚo by ŝebi dať ƚłuźicź, ale ŝo by wón ƚłuźit a dať ƚwoje źiwjenje ƚ wumozenju ŝa jich wjele.“ Wŝcho jęho cźinjenje ƚ luboŝcze wuŝhadźeŝche. Njeŝebicźne ŝtutkowanie by teź naŝ ŝpokojniŝchich cźiniko. Jenje cźłowjeť cziŝcziŝche ŝboźe njeŝacźuwa, hać hdyź ŝe ƚameje luboŝcze ŝtutkuje. Kať rjenje je w tajkej ƚwójby, hdyź je pŝchęzo jedyn druhemu pomhacź hotowy, hdyź ƚo ƚóźdy wjeŝeli, móźe-li druhich ŝwjeŝelicź. Do tajŝeho doma Jeŝuŝ rad pŝchihadźa kaź tam w Bethaniji. Duź hladať na ƚwojeho Ğnjeŝa; na jęho luboŝczi ƚo twoja ŝahori. ŝchtoź pŝchi wŝchęm ƚwojim cźinjenju na Jeŝuŝa hlada, tón nje budze teź ƚwoje źiwjenje pŝche wuŝkoto waźicź a ƚo ŝtrachow bojeć. Jako Jeŝuŝ ƚwój wotpohlad wupraji, ŝo cze do źidowŝkeje hieź, jemu to jęho wuczomniźy wotradźowachu. Ale wón wotmolwi: „Njeje ŝa dźeť 12 hodźinow? ŝchtoź wodnjo ƚhodźi, tón ƚo njeŝtorczi; pŝchetoź wón widźi ƚwętko tuteho ƚwęta. ŝchtoź pať w nozy ƚhodźi, tón ƚo ŝtorczi; pŝchetoź źane ƚwętko njeje w nim.“ Wón czyŝche ƚ tym prajicź, ŝo njeŝu hiŝcze te 12 hodźin jęho ŝemŝkeho dnja nimo; dyrbať ƚo wón teho dla bojeć? wón dźe ƚhodźi w ƚkóncź- nym ƚwętko bójŝkeje wole. Kraŝne ƚłowo. ŝchizli my ƚo prawje wopomnicź, kať wjele ŝtaroŝcze bychmy ŝebi potom ŝalutowali! Bóh je ƚóźdemu jęho czaŝ wotmęrit; doniź

tón wotbęzał njeje, nje móźe nam nicźo ŝchłodźicź; tať doľho hać jęno Boźu wolu dopjelnyamy, wobarnuja jandźeljo naŝche ƚroczele, ƚo ƚwoju nohu wo źadny ƚamjeť njeŝtorcźimy. Duź precź ƚ nje wuŝchnej ŝtaroŝczu wo czaŝne źiwjenje; ŝtutkujemy a dźeťamy ƚ Jeŝuŝom, nje móźe naŝ źane nje- ŝboźe potriećicź.

ŝkóncźnje nętko teź hiŝcze to ŝa naŝ płaćzi, ŝchtoź Domaŝch praji: „Czeťajmy ƚ Jeŝuŝom ƚobu, ƚo bychmy ƚ nim wumrjeli!“ ŝ Jeŝuŝom mumrjeć reka dźe ŝboźnje wumrjeć. Wón je naŝ ŝe ƚwojim czerpjenjom a wumrjećom ƚ Bohom wujednať a nam węcźne źiwjenje dobyť. Jako pŝchewinjeť hřeća je wón teź pŝchewinjeť jęho ŝeźehwa, to je ƚmjercze. ŝchtoź je ƚ nim pŝchę węru ŝwjaŝany, nje trjeba ƚo teho dla ƚmjercze ŝtrachowacź. W Ğhryŝtuŝowymaj woczomaj je ƚmjercź jęno ŝpanje, ƚotremuź nuŝnje wozuczenie ƚ nowemu źiwjenju ƚlęduje, nam wot ŝboźnika pŝchihotowane we węcźnej kraŝnoŝczi!

K. A. Fiedler.

ŝy dyrbiŝch ƚwajaty dźeť ƚwjećicź.

Wjeŝna ŝtawijna.

(Pótracźowanie a ŝkónczenie.)

Łęto bęŝche ƚo pominyťo; Jan bę ƚwęrnej ƚotje a ƚwatej ƚwoju źohnowanu nje dźelu pŝchať. Druhdy drje ƚo ŝeŝda, kaź by w Surju ƚo nęŝchto leŝpŝche hibacź počaťo, tola wón pŝchęzo jaťo na ƚwój ŝtary pucź pŝchindze. Ke mŝchi dny a dny ƚ Hertu dźeŝche, tola jęniczy jęno teho dla, ƚo by Bohu tať ŝe ŝkladnoŝczu pŝchi- ƚłuchazu czeŝcź ƚobu wopokaŝať a ludźom pokaŝať, ƚo ƚo hiŝcze ƚ ŝchęŝcziŝtanŝtwu dźerzi; hewať woŝta cziŝcze tón ŝtary. A wón pŝchi tym nicźo hinaŝchi nje bę, dnyli wŝchelazy druŝy wjeŝni wo- bydlerjo, ƚotŝiź teź nicźo nje wjedźachu wo nje dźelŝkim źohnowanju, derje pať wo prózy a wobęźeźnoŝczech źiwjenja. Tola w Surju, kaź hiźo ŝpomnjene, hibachu ƚo ƚ czaŝami wŝebite myŝle: „Ja ƚo wodnjo a w nozy cźwiluju, a tola dale nje pŝchindu hać Bjeŝ- ŝtaroŝcziź Młotŝ tam lobrka.“ Ta węź bę mjerŝaza. „Póŝłuchaj raŝ, źona“, wón junu rjeťny, „ja ƚym lutowať a lutowať, ƚo móźemoj dwę ƚwinjećzi kupicź. Twój bratr tam lobrka ƚ jęnym doŝahnje; Ğana dyrbi tola hoŝpoŝnje roŝnyicź.“ — „Ğaj“, wot- molwi Ğerta ranjena: „Jan teź ŝebi źadny polcź ƚ hńędanju nje- źada; tón je pŝchi ƚhlębje a ƚeli radoŝny.“ — „A ja nje węm“, rjeťny Surij jaťo, Jan ledy pólajzu telko ƚhlęba trjeba kaź my; naŝche njerodne dźećzi njeŝu naŝczić.“ — „To teź źadny dźiw njeje“, ŝnapŝchęćzi Ğerta, „Ğana ŝtoro ƚóźdy dźeť wari, a bęrnja- za a muŝowa poliwka derje wudźerzi a jęno pólajzu tať wjele płaćzi jaťo tón luby ƚhlęb.“ — „Wŝchacź móźeŝch teź huŝcziŝcho warić“, Surij jaťo praji, „ŝpytaj tola raŝ, kaź Ğana, a wať a płaťaj wjaźy; ƚo Jan a Ğana dale pŝchindźetať dnyli mój, to tola ƚóźdy widźi.“

Ğerta bę zyle ŝa to, a tam a ƚem buchu w ŝwontownym źiwjenju pŝchemęnenja pŝchędęwŝate a teź wumjedźene. Ale ŝchto pomha nowa ŝaplata na ŝtary draŝtu? Mętoź zyle źiwjenje bę ŝhrile; nad nim źane źohnowanje nje wotpoczowacze, doľeź bęŝchaj wonaj bjeŝ bohobojnoŝcze źiwaj, a hdyź pŝchemęnenje abo po- rjedzenie źiwjenja ƚ najnuŝkowniŝcheje wutrobny, ƚ poluty a ƚ roŝ- ƚacza nje pŝchindze, dha teź ani próŝchta nje pomha. Tola Janowa ƚwęrna wutroba pŝchęzo hiŝcze nadźiju njeŝpuŝczi; jęho modlitwy buchu pŝchęzo horzyŝche, a tón Ğnjeŝ bę mę wobŝamnyť nad bjeŝmęrnymaj. „Njechadźa-li, dha dyrbaťa ke mŝchi pŝchincź.“

Bęŝche jaťo nje dźelu, bliŝko do Boźeho ŝpęcza; ŝwony je ƚyl- nym hłokom wólachu, ale Ğerta a Surij nje móźeŝchaj pŝchincź. Surij na łożu leźeŝche ŝe jandźelenymaj woczomaj a ƚ czeťkim wo- dychom; ƚłabej ruzy pŝchi boľu wotpoczowaczeť. Jako dźeťaczeť bę pola nętajkeho twara dźeťať, czeťki truch drjewa bę jemu pŝchi tym na ƚhribjeť padnyť, w tupym pohłuchęnju nętko leźeŝche, a lekať ƚam nje wjedźeŝche, ŝchto ƚ teho budze. Jan pŝchi łożu ƚeźe- ŝche a ƚladźeŝche ƚhoremu mokro-ŝymne bjeťtuchi na czoľo; Ğerta ŝtejeŝche ruzy ƚamajo jemu ƚ nohomaj. „Modl ƚo, Ğerta“, rjeťny Jan ƚ dźeťbranjom, „modl ƚo; źane njeŝboźe njeje pŝchewulke, hdyź móźe ƚo hiŝcze ƚ Bohu modlicź.“ Ğerta to ŝpyta, ale kať dźeŝche

to czeźto! śwedomje chyzysche jej wschu móz a nadziju rubicz. „Za na teho Anjesa posłuchala njejnym, duž tež nje wón nětto wu-
 fljshczecz njebudže.“ — D nablasny człowjecze, a budzysche stotnyhaz
 krócz njezafowny a symneje wutrobny pobyl, Anjesowa luboscz,
 hnada a śwernosc wostanje pschezo jenajta, pój jeno, wupschestrzej
 swojej ruzy k njemu, prosch wo świmnoscz; je tež twój hréch
 wulki, Boža hnada je tola hyschcze wjeticha. Prajisch i roskatej
 wutrobu: Anjeze, budž mi hnadny, pschetož ja šym flaby, dha tón
 Anjes rjeknje: „Došč masch na mojej hnadze, pschetož moja móz
 je na flabnych mózna.“ — Herta njemóže šo modlicz, ně, jenu
 šdychowacz, ale tón Anjes fljshchi tež šdychowanje. „To je kšo-
 stanje ja naju hréchi“, wona škorzesche. Wěsch Jano, kaš pschezo
 prajachmoj: Ach, šhto-tež-to tón Anjes póščele! a kaš mēnjach-
 moj, šo šo dželo naju rukow lēpje ja naju džēczi stara, dnyli
 Anjesowe žohnowanje?“ Jan mjelčesche, tola Surij woczni po-
 woczini a kiwny czicho i hlouu. Wón bě k póšnaczu pschischol, a
 bě Heczine pošlednje flowa šrošymil. Herta, wykožny swjehelena
 nad tajkim šnamjenjom žiwjenja, šawola: Ach, Božo Anjeze, kaš
 chzu šo czi džafowacz! Surij šašo budže.“ — Haj, k džatej šmy
 hotowischi, dnyli k šchiznoschenju. Herta chyzysche jón taš radny wot
 šo wotwobrocžicz. By-li Surij šašo wotthoril, wšchitko dnyrbjalo
 šabnte bycz a pschi štarym wostacz. — Surij paš i hlouu wijesche
 a pokafa horje. „Ně“, rjekny Herta plafajo, ja chzu šo k Bohu
 lubemu Anjesej taš wjele modlicz, šo czi wumrjecz dacž njednyrbi.
 Bohlej tola na naju pjecz džēczi.“ Wone wšchitke we durjach
 stejachu taš czicho a štyšno. Surij štyšny ruzy a plafasche hórke
 šylly. „Za nochzyl hyschcze wumrjecz“, wón czicho rjekny, „ach
 kaš radny chzyl hyschcze pola waš wostacz, ale lubny Bóh mje k wa-
 šchemu šžiwjenju njetreba.“ — „Ně“, pschitaji Jan, „nušneho cze
 nima, wón hyschcze žanej wbohej šyroče šahłodžicz daš njeje, kiž
 na njeho nadziju štajesche, a taš derje, kaš je tebje jašo grat trje-
 baš, móže šebi tež druhy pomoz šbudžicz. Tu wěru džerž kručze,
 hdyž tež Bóh šhoroscz wot tebje wosnje; a taš chzemy jeho pro-
 šycz. Šbječe, džēczi, šestupajče šo jow, Surjo, štyšny ruzy, wšchaf
 to móžesch, a Herta, modl šo prawje i hlubokeje wutrobny: D lubny
 Božo! my šmy wšchitzy flabi hréšchizy, špožcz nam móz, šo šo
 wšchitzy k tebi džeržimy, wšmi wšchitku šnutškwonu nušu wot naš,
 njechafsch-li šwontownu wot naš wšacz. Anjeze, kiž ty nam žane
 czežysche brēmjo njenapoložisch, hacž šnjescž njemóžemy, o pomhaj
 nam, pomhaj šhoremu, pomhaj maczeri, pomhaj tym pjecz džęcžat-
 kam; špožcz jim wěru a mēr, daš jón nam wšchēm, a wjedž naš
 junu wšchitkich do šwojeho njebjeskeho kraleštwu! Wótče našch“ —
 a taš modlesche šo Jan dale. „A nětš, lube džęczi“, prajesche wón
 na to, „wěrcze jenu pschezo, šo budže lubny Bóh w njebjesach to
 najlēpsche ja waš czinicz; podajče jemu wutrobu, žiwjenje a
 myšle. Šdnyž wam něšchto pobrachuje, proschče; czwiluje waš
 štaroscz, proschče. D kaš lubosne budže wašche žiwjenje, budžecz-
 li i pobožnosczu psched tym šnjesom šhodžicz! Wašch nan móže
 žiwny wostacz abo wumrjecz, wam šo jow cžafnje a tam wěcznje
 derje póndže, hdyž lubeho Boha šebi k wótzej wušwolice a jeho
 kašnje pschezo psched woczomaj a we wutrobje macze.“

„Ty dnyrbisch šwjaty džēn šwjeczicz“, rjekny Surij i po-
 hibliwym hlošom. — Šcheczimo tej kašni bě wón najwjazny i wē-
 domojczu hréšchil, teho dla jemu najcžežšcho na wutrobje ležesche.
 Wón bě Bože flowo a předomanje jazpival, duž bě tón Anjes šam
 i taš šylnym předomanjom do jeho doma pschischol. A tole předo-
 manje, runjež šo prawy štrach bycz šdaische, bēsche jeno
 šnamjo lubosče a hnadny. Janowe modlitwy bēchu wušlyšchane a
 šotra a šwaf dnyrbjeschtaj ša teho Anjesa dohntaj bycz. — Wšchit-
 lich człowjekow tón Anjes taš k šebi nječehnje; jeno druhy psches
 podobnu traschliwoscz jich wutrobny šafschajuje. Woni paš maju
 woczni a njemidža, a maju wušchi a nješlyšcha. Ale njemolče šo,
 Bóh šo njeda ja šmēch mēcz. Na šudnym dnju budže tón Anjes
 prajicz: „Džicze wote mnje, ja waš njesnaju.“ Potom žane kače,
 žane škorzenie wjazny pomhacz njebudže, a šwony njebudža wjazny
 je šwěrnym hlošom ke mšchi wólacz: Šój pój, pój pój!

* * *

Šašo bě šo lēto pominylo. Surij bě hyschcze žiwny, tola ruzy
 njemóžesche jara, nošy paš i žyła niž hibacz. Šwony wólachu,
 wón šedžesche psched durjemi, Bjarnat i najmlōdschim džęcšcom
 pōdla njeho, a Herta džēsche i druhimi šjommi džęcšimi ke mšchi.
 Jan šo wješelesche, šo bě ta cžrijōdžiczka taš narosšla, a hdyž
 i džēlbranjom na wboheho Surja pohlada, dnyrbjesche šo i tymi
 myšlemi trošchtowacz: Štej tež jeho nošy wotšromitej, dha je tola

w jeho dušchi šo wožiwilo. „Za a mój dom chzemoj temu Anjesej
 šlužicz“, w njej pišane štejesche. Ššmój došt wón i wulkej
 ščerpilwosczu šnješe. Herta njemēšesche nětto dolho taš wjele na
 jeho wobužnosče škoržicz; wón bě pschezo džafowny a pscheczelnny
 pscheczimo njej, a kaš budzysche mohla wona, hdyž jeho cžerpjenje
 widžesche, hdy hrosna a bōrcžata bycz, abo šo dla bohateho džēla
 a wulkeje próžy wobcžežowacz? Wona mēšesche nětto wjazny czinicz,
 dnyli hdy předy; dnyrbjesche na džēlo šhodžicz a šo hyschcze w domje
 próžowacz hacž do póšdneje nožy. Ale wona bě radoštna, dofelž
 šo temu Anjesej dowērjesche, a w radošci a w dowērjenju bu kōžda
 njedžela temu Anjesej pošwjecžena. Surij paš jeno njedželu šamu
 nješwjecžesche, wón šwjeczesche psches žyly tyžēn a šaruna, šchtož
 bě předy štomdžil. Nětto mēšesche šhwile, šwoje džęczi wuczicz a
 i nimi špēwacz a šo modlicz. Šobožne, derje woczehnjene džęczi
 šu žohnowanje Bože. Surij njemóžesche husto nowe pjesle šupo-
 wacz, njebu jich paš tež telto roštorhanych. Džęczi pschezo cžiste
 a šaplātane šhodžachu. Šwuj njetrebasche i šhryštlžhneju cžerwje-
 neju licžkow blōto mycz, Marka mēšesche hnydom rano hlādku
 hlouu, a Bjarnatowy njedželški pjesl bě pschezo šobotu šaplātany.
 Herta paš prajesche: Jan ma prawo, kaš mohł jedny žiwjenje bjes
 njedžele šnjescz, a kaš šym šo ja psched Bohem a žylym šwětom
 wobelhala, hdyž předy mēnjach, šo nimam šhwile ke mšchi šhodžicz
 a njedželu šwjeczicz? Šak něttru hodžinu w žiwjenju šym psche-
 cžiniša, a dnyrbjach potom teho Anjesa wo jeho cžescz a šebje wo
 šamšnu šbōžnoscz šjebacz. Njedžela je hižo jow na šemi kruč
 šbōžnosče, kruč njebjes; moja dušcha móže hižo tam horkach psche-
 bywacz; ja pomyšlu, šchto mje tam docžafa, a kaš i Šurjom a
 je šwojimi džęcšimi tam w hromadže budu a potom šabudu tuteho
 žiwjenja próžu a wobcžežnoscz.“

Njedželu šwjeczicz žana pschifasnja njeje, ale hnadny dar teho
 Anjesa. Šchtōž je bjes njedžele žiwny, je bjes teho Anjesa žiwny.
 Šchtōž paš je bjes teho Anjesa žiwny, tón žancho džēla na nim
 nima. Šchtōž ma woczni k widženju, tón njech hlada! Šchtōž ma
 wušchi k šlyšchenju, tón njech pošlucha!

Štawisny rekruty i lēta 1813.

(Šo franžowskim piša —é—)

(Šofracžowanje.)

VII.

Wot tuteho dnja njemējach ja ničšo wjazny myšle. Špntach
 drje šo k džēlu šudnycz, ale moje myšle šlētowachu pošpochi tam
 a šem. To drje knjes Goulden pntny. Prajesche ke mni:

„Šidaj šo teho, Šosefo . . . nalož krotki cžaf, kiž czi hyschče
 wostanje a wopytaj šhatržinku a cžetu. Wyšlu pschezo hyschče,
 šo cze pušchča, ale šchto to wē? Trjebaju wojakow taš nušnje,
 šo móže šo to dlicz.“

Šhodžach teho dla wšchēdnje k šhatržinzy a wostach tam žyly
 džēn. Šrudnaj drje bēchmoj, ale tež šbožownaj, dofelž šo widžach-
 moj. Šubowachmoj šo hyschče bóle, hdyž bēsche to do žyła móžno.
 Druhdy šhatržinka pošpēwa, kaš na přjedawšchich rjenšchich dnjach,
 ale i dobom štupachu jej šlyšyczki do woczow. Potom plafachmoj
 wobaj, a cžeta Marhata šapocža wójny šaklēwacz, kiž wšchitkōn
 šwēt nješbožowny ščiniša. Prajesche, šo wušbēhowanška komišija
 na šchibjenzu šlyšcha a šo móža tuczni nješhmanizy wšchitkim ludžom
 taš prawje žiwjenje šajēdojczicz. To naju štyški trochu polōžesche,
 hdyž ju šantoricz šlyšchachmoj, a wušnachmoj jej, šo ma prawje.

Wječor wotolo wošmich abo džewjecžich, hdyž šo wrota
 šaczinjachu, šo do mēšta wrōczach a na domojpuczū widžach
 wšchitke kōrcžmy a kōrcžmicžki napjelnjene i rekrutami a je štarymi
 wušluženyimi wojakami, kiž hromadže pijachu. Rekruty pschezo
 placzachu a czi druhy je šwojimi masanymi na wucho šunjenymi
 cžapfami, i cžerwjenyimi nošami a wulkimi brodami pomjedachu
 i wulkim hlošom wo šwojich wójnach, puczowanjach a dnyrdomdejach.

Njemóžeczje šebi ničšo wohidnišche wumyšlicz, hacž tute
 šaturjene i wibazny lampami wušwětlene kōrcžmy, hacž tutnych
 štarych wopiwzow a mlōdnych ludži, kiž pijachu, rejachu a kaš šlepi
 na blido bijachu.

Ša burškich šynow, ja pilnych, šprawnych ludži bēsche to
 šrudne žiwjenje. Ale nikomu njechafsche šo džēlacz, bychu žiwjenje
 ša dwaj kroschłaj na hracžki šadželi. Špēwajzy, pijo a hewrjekajo
 škōncžnje wušnychu, hlouu na blido položiwšchi, mješ tym, šo štari
 wozazy šwoje šarany wuprōšdnichu, pošpochi špēwaje:

„La gloire nous appelle!“*

Sdyž tajke wězy widžach, so Bohu džakowach, so běšče mi w mojim njesbožu sprawnych ludži wobradžil, kiž mje trošchtowachu a so wo to starachu, so do tajkich rukow njeпадnych.

Tak čakač hacž do 25. januara. Pšched někotrymi dnjemi běšče wulka byla italskich rekrutow, Piemontesiskich a Genuesiskich, do města pšchischa. Přeni běchu tolsči a wuformjenjeni, jich ludžerjate hlowny běchu s wulkimi dolhimi klobukami křyte, mějachu selene kholowny s rubeje wołny a małe čzěwjene kabaty, kiž běchu s kožanym pařom swjasane. Sich stupnje běchu pšče wšchu měru wulke a hrošne. Tajzy woni na torhoščežu ředžachu a twarožki s dlonje jědžachu. Čzi druhy běchu řuche, dolhe wuřmudžene postawy, dyrkotachu we řwójich wulkich kitalach se řymu, hdyž běh řněh na řěchach widžachu a hladachu s wulkimi, čzornymi, řrudnymi woczemi na nimo řhodžaze řony. Wumučowachu řo wřchědnje na řwuczowanisřčežu. Mějachu do řchěsteho polka řastupič. Bhd-lachu teho dla w řasarmje.

Řejtman rekrutow řekasře řodal, bhdlesře wysře nasřeje řstwy. To běšče řylny, řruty muž, ale tež dobrocřiwny a pšchecřelny. Da řebi řwój čzajnik pola nař porjedžič, a jako řlyšesře, so řu mje wuřběhnyli a so řo jara bojach, mje s tutymy řłowami řmėrowasře: „Wřcheho řo čzłowjeř řwucři . . . po řchěřč abo pjeć měřazach wojujesř a marřchėrowesř, řaž řwoju pomasřu řjěř, a mnořy řo tak řwucřa do ludži řělecč, so řthorja, hdyž ř temu wjazy řkladnořč nimaja.“

Alle tajke řecře řo mi njeľubjachu, čzim mjenje, hdyž na jehozomaj pjeć abo řchěřč wulke pulwrowe řornjesřta wohladach, kiž běchu řhėtro řluboko do řože řalėste. Prajesře, so běšče jemu řuřa nimale pod nořom řělbu wuřělil. Tajke wobstejnoscře řo mi dřen a mjenje řpodobachu, dořelž běchu řižo něotre dny bjes powjesřče řasřle, řižo myřlach, so mje řabudu, řaž dořheho řakuba na řofliř dworje, wo čzehož wulkim řbožu řo řiřchěče dřenřa powjeda. Čzeta Marřata prajesře wřchědnje, hdyž ř nimaj pšchidžech: „Řaj, naj . . . řzedža nař na pokoj wostajič!“

Řa dnju 25. wulkeho řořka řzřch rano řařy ř řhatřřinzy řicž, jako řo řnjes řoulden řa dželansřim řlidom ředžo se řylřami we woczomaj ře mni wobrocřesře a prajesře:

„Řstřř, řoseso, řzřch tebi řiřchěče tutu nōz mėrnje řpacž dacž, ale něto dnrbiřch, moje dželčzo, tola řhonicž, so je wečera wjecřor wuřas řa tebe dōjřchol. Ty dnrbiřch s italskimi rekrutami marřchėrowacž; něotři młodži muřojo s mēřta pocřahnu s tobu. Młody řlipfel, řlsau řeger a řasřpor řebedej. řōndžecře do Młohucža.“

To řlyřchawřchi čzinjach, so mje nořy njedřeržitej a řo řhdnych, njeprařo ani řłowcřka. Řnjes řoulden wucřeče řjenje řpřřany wuřas a řapocřa pomasřu čzitacž. Dopomnju řo jenož řiřchěče na to, so běšče řosef řertha, narodženy w řagsburgu w řfalzburgřim wotřeřu řa řchěřty polk postajeny a so ma na dnju 29. wulkeho řořka pola řwojeho wōjřta w Młohucžu bęč.

Tutōn wuřas čzinjesře řajki řacžisřč na mje, jako njebřch wo nim předy do řyla ničzo wjedžal. Mjelcřachmoj.

Řo řhwili pšchidpomni řnjes řoulden:

„Řtalřzy dřenřa dopoldnja jėdnacřich wotėndu.“

„Řso nasřořach, řaž je řleho řona.“

„Alle něto njemōžu řhatřřinzy božemje prařicž.“

„Řu wřchak, řoseso,“ wotmolwi wōn čzicho, „řym to čzecře a řhatřřinzy prařicž dal. Pšchidžetaj ř nam, moje dželčzo, a mōžesř jeju řiřchěče wokořchecž, předy hacž dželřch.“

Widžach jehoz wulku řrudobu a to mje řiřchěče bōle řlyšesře a rudžesře. Mōžach řo řėdma řylřow řdžeržecž. Řo pšchěřstawzy wōn dale prajesře:

Ty řo njetřebasř wo ničzo řtaracž — řym řižo wřchitko do přėdka wobřarał. Ř řchželi řōh, so řo řařo domoj wrocřisřch, mōj řoseso, a ja řym řiřchěče řiwy, potom we mni řařo řwojeho nanowřteho pšchecřela namatasř. Řřym řo řestarił, a moje najwjetře řbože by bylo, tebe jako řwojeho řyna pšchi řebi řřowacž, pšchetož řym řwoju řprawnu myřl a řwoju dořru wutrobu řpōřnal. Břch tebi řwoje pšchekupřtvo wotřupil břchmoj jara řbožownaj řromadže řiwaj břloj Tola něto dnrbiřny teho řo wostajič. Alle řa řrōtki čzajř — řym pšchekwėdcřeny, so tebe bōřy puřchčza, dořelž tak dalořo njemōžesř marřchėrowacž.“

* Řřława nař wola.

Sdyž tole prajesře, běh řłowu na řwojej řoleni polořil a řlakach s čzicha.

(Řotracřowanje.)

Wřchelake s bliska a s daloka.

— Řa řudysřim řeminarije je řo řandidatne pruhowanje řařdženu řobotu řkōncřilo. Wot 26 je pruhowanje 24 wobřtalo. Řello běšče řserbow pōdla, njemōžachmy řiřchčře řhonicž a pōdamy wo tym pōdžisřcho powjesřč.

— Sdyž pšched řrōtkim wo tym rosřrawjachmy, so řicžba na duchownřtvo řtudowazřch w nasřim řyřym wōtřnym řraju wotėbjera, je řo to na řipřčzanřkej uniwersicře pšchi pōřlednim pruhowanju na řjawnė wasřnje pōřasalo. Sdyž běšče předy řtajnje pšchēs 30, řotřř řo ř pruhowanju řamolwichu, jich řōn řrōcž wjazy hacž 16 bylo njeje, řotřř řu duchownřře řandidatne pruhowanje wobřtali. řserb mjes nimi njeje. Alle řařnje je řpōřnacž, řak je řo řicžba na duchownřtvo řtudowazřch pōniřila, hdyž běšče pšched někotrymi řetami řiřchčře pšchepjelnjenje. Řjech řiřchčře něotre řeta řařdu, potom řařo duchowni pola nař pōbrachnu, řaž běšče to nēhdy. Duž tym, kiž řo na duchownřtvo hotuja, řařo řjėřřchi pšchichod řcřeje.

— Řnjes řōlcž s řakeř, řotřř je řwoje prawiřnisře pruhowanje w řipřtu řhwalobnje wobřtal, je 1. mēřza jako referendar pšchi řraždžansřim řudniřtvoje řastupil.

— Řjedžela řo řařo pšchidřiřuje, na řotřejž młodži řchěřčřjenjo pšched řonřirmazisřki woltař řtupja. Řmōtry řwojim mōřkam řa řōn dřen řjane dary wobradžuja a wēřče řu młodži řchěřčřjenjo řych darow potřebni. Alle řmōřřja řo tola tež na to dopomnja, so řu pšchi řwřatej řchččřenizy na přėnim mēřče tu pšchidřlřchnořč na řo wřali, řo řa duchowne řbože řwojich mōřow řtaracž. Ř tale pšchidřlřchnořč jim tola wōřebje pšched řwėdomnje řtupi, hdyž čzi młodži něto won do řiwjenja du. Duž je tola jara pšchiležne, jim řjane pōbožne řnihi do rukow pōlořicž, so břchu je ř natwarjenju a wobarnowanju řwojeje duřche wuřili. Ř tajke ľube řnihi wam řařo nasře ľuthersře řnihowne towarřtvo pōřřicža. Řjānu natwarjazu řerbřtu řnihu ľubřm pacčersřim dželčřom! Řa to njesabudžče!

— Ř řajkej řchibawořču řo w nasřim čzaju njeknicžomnořče wumjedu, wo tym powjeda pōdawř, řotřř je řo w řulzbachu řtal. To dře čzłowjeř wėřil njebř, so by řajke nēřchto mōřno bylo. Řjedželnicža ľežesře wjecřor je řwojim dželčřom we řožu. Duž řo wo wōkno řlepasře. Wona řebi myřlesře, so je řo řejny muž s dželā domoj wrocřil a jemu pšchiwōla, so řlucž wōntach pšchi wōknje ľeži. řurje řo wotewřichu a nuts řastupi řababjena řōņřka pōřtawa, řotraž s nacžehnjėnym řevolwrom řebi wot řony pjenjesř a wřchitke drohotnořče řadajesř. W řwojej řtyřtnoscři jej njedželnicža řlucž ř řhamorej pōda, hđžēž běchu pjenjesř a dřehe drohotne wēzy. Bjes tym běšče rubjeřnik řwōj řevolver na řožo pōlořil; řona řhėřřje řa řjōn pšchimny a na teho rubjeřnita wuřělil. Wona njebēře nimo řřechřila, ale wuřěl řřechři a na pōmoz wōłanje pšchidžechu řuřodža, řořř njepřořchėneho řořčza řajachu. Ř najwjetřchemu řpodžiwānju pař řo pōřasa, so je rubjeřnik — baba. Wona řo do řajřwa wotwjedže.

— řipřčzanřki řankowny pōřeř pšchecřiwu nēhduřchemu řirektarjei řřnerej, řotřř bu wot přėnjehoz pšchidřařneho řuda ř řhōřtāni na wjele řet řařudženy, je řo s nowa w řipřtu wotmēł, dořelž je řhėžorřtwowny řud na řewisřju přėni wuřud řacžisřnył. řřner je pšchi dřeřim wuřudže ľėpřche řbože mēł. Pšchidřařni jehoz řōn řrōcž řa minowateho jebazehoz řankřota njemējachu, ale jenož řa teho, so njeje řtejuřisřčzo řipřčzanřseje řanki w řnihach dořč řořřařnik, ale pšchidřřwal. Wōn řo ř řajřtwu na 2½ řeta řařudži.

„Řombaj řōh“ njeje jenož pola řnjesow duchownych, ale tež we wřchěch pšchėdawarņjach „řserb. řlowin“ na wřach a w řudysřinje dořtacž. Řa řchřwōrcž řet a řlacři wōn 40 np., jėwřtlive čziřřla řo řa 4 np. pšchėdawaju.